

ВІТАЄМО!

Атестаційна колегія
Міністерства освіти і науки України
присвоїла вчене звання "Професор" і "Доцент"
науково-педагогічним працівникам
нашого навчального закладу

БЕЗНОСЮК Олександр Олексійович
кандидат педагогічних наук, професор

ВРОЧИНСЬКА Людмила Ігорівна
кандидат педагогічних наук, доцент

КОМІНЯРСЬКА Ірина Миколаївна
кандидат філологічних наук, доцент

КРАВЕЦЬ Любов Михайлівна
кандидат педагогічних наук, доцент

ЗІНЬКОВСЬКА Наталія Григорівна
кандидат біологічних наук, доцент

Успішно захистили дисертаційні дослідження
на здобуття наукового ступеня
кандидата наук

ГУСАКІВСЬКА Світлана Степанівна
кандидат психологічних наук

МОРОЗ Олена Василівна
кандидат філософських наук

БОБЕСІЮК Олександра Іванівна
кандидат філологічних наук

ДО ПСИХОЛОГІЇ СМISЛУ

"Психологічні особливості формування ціннісно-сислової сфери майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів" — тема дисертаційного дослідження молодого науковця нашого інституту Світлани Гусакивської. Успішний захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук відбувся на засіданні спеціалізованої вченої ради у Національному університеті "Острозька академія". Опонували нашому дисертанту доктор психологічних наук, завідувач кафедри практичної психології Тернопільського НПУ ім.Володимира Гнатюка, професор Г.К.Радчук і кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогічної і вікової психології Прикарпатського НУ ім.Василя Стефаника В.М.Мицько. Наукове керівництво дисертаційною роботою здійснювала кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології нашого інституту Н.М.Савелюк. Отже, маємо черговий науковий тандем, що

професійне самовдосконалення. У дисертації стверджується, що підсумком цього проекту виступає формування соціально спрямованої та індивідуально збалансованої ціннісно-сислової сфери особистості професіонала. Проблема, як наголошує наш науковець, полягає у тому, що в сучасній національній вищій школі все ще має пріоритет науково-предметна підготовка педагогів перед цілеспрямованим розвитком їх особистості. Як наслідок, майбутні педагоги недостатньо співвідносять зміст своєї професійної діяльності із загальнолюдськими, суспільно визнаними ціннісними орієнтирами. Вищесказане визначило мету дисертаційного дослідження: розкрити основні чинники і психологічні закономірності формування ціннісно-сислової сфери майбутніх вихователів ДНЗ під час навчання у ВНЗ.

Вирішуючи завдання дисертаційного дослідження, дисертант і його науковий керівник окреслили стан розробленості

даній проблеми у вітчизняній і зарубіжній науковій літературі, уточнили сутність професійного становлення майбутнього вихователя та обґрунтували структурно-динамічну модель формування його ціннісно-сислової сфери.

Актуальність дисертаційного дослідження обумовлено насамперед тим, що у контексті сучасних освітньо-виховних орієнтирів в Україні особливого і неперехідного значення набуває формування у молоді людини здатності до самопізнання і самовизначення, а це передбачає здійснення ціннісно-сислового самоорієнтування з метою прийняття та усвідомлення відповідальності за власне особистісне і

структури та динаміки ціннісно-сислової сфери майбутніх педагогів дошкільних навчальних закладів. Вагомою є статистика емпіричного дослідження: воно проводилось упродовж 2012-2013рр. серед більш як 300 студентів нашого інституту, педагогічного інституту Східноєвропейського національного університету ім.Лесі Українки, соціально-педагогічного факультету Брестського державного університету ім.О.С.Пушкіна (Республіка Білорусь). Одержані матеріали дали змогу проаналізувати зміни в ціннісно-сисловій сфері в розрізі відповідних відмінностей між студентами першого та

п'ятого курсів (на початку і при завершенні фахової підготовки), а також розглянути соціокультурний та індивідуально-особистісний її аспекти. Результати вивчення ціннісно-сислової сфери студентів різних курсів демонструють, що в аспекті нормативних ідеалів ця сфера трансформується від "широкого альтруїзму" першокурсників до "захисної автономності" випускників.

В окремому розділі дисертаційної роботи описано програму психологічного тренінгу та представлено порівняльні результати її впровадження. У згаданому тренінгу випробовувались техніки та інструменти психодрами і до нього залучалися студенти за принципом добровільної участі, а в результаті — студенти-учасники тренінгу розширили знання про "цінність та смисл", поглибили усвідомлення індивідуальної системи цінностей і векторів самовизначення у просторі загальнолюдських, професійних і індивідуальних цінностей, розвинули прагнення до повноцінної самореалізації у майбутній професії, розпочали формування умінь свідомо будувати та ефективно поєднувати власні життєві та професійну стратегії.

Дисертаційне дослідження підтвердило позитивну динаміку ціннісно-сислової сфери майбутніх вихователів, спрямовану на збагачення та переорієнтування їх знань про професійно значущі цінності, активізацію професійного самовизначення та переосмислення себе самого у майбутній професійній ролі, оптимізацію процесів первинної професійної самореалізації через психодраматичні апробації відповідної ролі. З цього випливає ефективність і доцільність застосування авторського тренінгу з майбутніми вихователями ДНЗ.

Важливо, що результати дисертаційного дослідження впроваджено в науково-дослідницьку та практичну діяльність природничих факультетів нашого інституту та Мукачівського державного університету, Східноєвропейського національного університету ім.Лесі Українки і факультету педагогіки, психології та соціальної роботи Чернівецького національного університету ім.Юрія Федьковича.

Перспективу наступних наукових досліджень в означеному напрямку автор дисертаційної роботи бачить у вивченні соціокультурного чинника формування ціннісно-сислових орієнтацій.

УКРАЇНСЬКА МОВА В ОСВІТНЬОМУ ДИСКУРСІ

На засіданні спеціалізованої вченої ради у Прикарпатському національному університеті ім. Василя Стефаника молодим науковцем нашого інституту О.І.Бобесіюк успішно захищено дисертаційне дослідження

Функціонування української мови в освітньому дискурсі: нормативний, лінгвокогнітивний і прагматичний аспекти" на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. Наукове керівництво роботою здійснювала доктор філологічних наук, професор Тернопільського НПУ ім.Володимира Гнатюка Л.В.Струганець. Опонували на захисті академік НАПН України, професор НПУ ім.М.П.Драгоманова Л.І.Мацько та кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Інституту української мови НАН України Т.А.Коць.

Наш дисертант наголошує: з урахуванням того факту, що формування літературних еталонів залежить від мовної діяльності соціуму і передусім від мовної практики у сфері освіти, актуалізується проблема вивчення функціонування української мови в освітньому дискурсі. Важливість культуромовної діяльності в галузі освіти безсумнівна, бо процес навчання мови — це формування мовної картини світу або інваріантного образу дійсності у свідомості особистості. З огляду на це автор дисертації аналізує і використовує соціолінгвістичний

підхід до вивчення мовних явищ, теорію мовної культури, антропоцентричний підхід до характеристики мовної практики, основи лінгвопрагматики, зокрема моделі аналізу дискурсивної практики, лінгвокогнітивний

підхід до трактування мовних явищ, окремих положень комунікативної лінгвістики.

Джерельною базою дисертаційного дослідження послужив освітній дискурс педагогічних ВНЗ України: Тернопільського НПУ ім.Володимира Гнатюка, Луганського НУ ім.Тараса Шевченка, НПУ ім.М.П.Драгоманова, Дрогобицького ДПУ ім.Івана Франка, Південноукраїнського ДПУ ім.К.Ушинського, Сумського ДПУ ім.А.Макаренка, Херсонського ДПУ. Зокрема, рівень нормативності української мови у сфері освіти визначався опитуванням 714 респондентів, лінгвокогнітивні характеристики мовної діяльності — 243 студентів з використанням 226 анкет, прагматичні параметри мовної комунікації досліджено на

основі 134 аудіозаписів. Такий культуромовний моніторинг здійснювався упродовж 2007 — 2011 років. Результати моніторингу дали практичний матеріал для основних розділів роботи: "Теоретико-методологічні

засади дослідження функціонування мови в освітньому просторі", "Нормативність мовної практики у сфері освіти", "Лінгвокогнітивні характеристики мовної особистості в освітньому дискурсі" і "Прагматичні виміри мовної комунікації".

Новизна дисертаційної роботи полягає в тому, що перше в українському мовознавстві запропоновано концепцію інтегрального аналізу функціонування української літературної мови у сфері освіти, розроблено культуромовний моніторинг освітнього дискурсу, проаналізована експлікація мовної картини світу українськомовної особистості, представлено критерії оцінювання нормативного, лінгвокогнітивного і прагматичного параметрів мовної діяльності.